

"קול המערכות" | למידה מבצעית

במהלך "חרבות ברזל" הבנו במערכות את חשיבות הנגשת המידע המקצועי לכוחות בשטח בצורה נוחה ויעילה - בכתב ובשמע. לפניכם פודקאסטים שהקלטנו בעת הלחימה ונוגעים בסוגיית הלמידה המבצעית מכמה זוויות

מערך ההגנה בשטח. צילום: דו"ץ

להגיע ממש מעליהם. מכאן לומדים שצריך להסתכל לשמיים ולזהות רחפני אויב, לדעת לפגוע בהם, לדעת להתריע.

מה חשוב שהמפקדים בשטח יזכרו כעת יותר מכול?

לקחת את תורות הלחימה, את הטכניקות הקרביות כמו שאנחנו מכירים אותן, כמו שאנחנו מלמדים אותן בכל בתי הספר וליישמן. עם זאת בסופו של דבר צריך להיות טוב בבסיס, להיות טוב בכשירויות, להיות ממושמע, לעשות את הדברים בצורה נכונה. אלה הדברים שמצילים חיים.

האתגרים של מערך ההגנה בשטח

אל"ם ירון סימסולו, ראש תורת חי"ר וצנחנים בודוע היבשה, על הגנה במבצעי לחימה שונים ועל טכניקות שונות של הגנה בקרב

עזה במלחמה הזאת, בייחוד במקומות שבהם הכוחות שלנו מתמרנים, ספגה הרבה אש אווירית, אש קרב, והשטח עצמו נראה אחרת לגמרי. יש הבדל בין ציר שראית, וחשבת שהוא עביר, ובין אותו ציר 48 שעות לאחר שהוא קיבל פצצת קרב. או בית שחשבת שנפל, ומסתבר שהוא לא נפל, וכעת הוא נמצא מחוץ לתא השטח שלך ומהווה איום. צריך להבין זאת ולהיערך בהתאם.

איזו תובנה אפשר ללמוד מ"חרבות ברזל" על מערך ההגנה בשטח?

אנחנו מזהים לדוגמה רחפני אויב רבים, וצריך להיות מוכנים לקבל אותם. באחד האירועים רחפן אויב הטיל עלינו חימוש. הכוחות לא הסתכלו למעלה, לא היו מוכנים לזה, והוא הצליח

כוחות שריון ב"חרבות ברזל". צילום: דו"ץ

איך מעבירים לכוחות בשטח מסקנות מהלמידה המבצעית באמצע הלחימה?

זהו אחד האתגרים הגדולים. בשלב של הכנת הכוחות, הצוותים ידעו להפיק את הלקחים ממה שהצטבר עד אותה עת ביחידות הלוחמות וסייעו מאוד בהעברתם לשאר הכוחות לפני שנכנסו לתמרון.

כיצד הלמידה המבצעית מתבצעת הלמידה בחזית הצפונית?

הנחת העבודה היא שהאויב הצפוני גם לומד את מה שמתרחש בלחימה בדרום. אנחנו מפיקים את הלקחים הרלוונטיים מהדרום ומיישמים אותם בצפון. למשל למדנו הרבה מאוד מלחימת טנקים בתוך יישוב ישראלי, מצב שמעולם לא התמודדנו איתו.

תפקידו של חיל השריון במלחמה

אל"ם (מיל') יוסי תורג'מן, ראש תורת חיל שריון בחירום במקשנ"ר, על תפקידו של חיל השריון במערכה הנוכחית, על הלמידה המבצעית בשריון ועל סוגיית האמל"ח המאפיין את החיל

נדמה ש"חרבות ברזל" החזירה עטרה ליושנה, הטנק שוב מצא עצמו בליבת הלחימה

הטנקים תמיד היו בזירה בכל עימות שבו כוחות היבשה השתתפו, ב"עופרת יצוקה", ב"צוק איתן" ובמבצעים אחרים. סוג האיומים קצת השתנה, למשל לא הורגלנו להילחם בתוך יישובים ישראליים עם טנק והתאמנו את עצמנו תוך כדי לחימה.

מטבע הדברים, היתרון של הטנק הוא בלחימה בטווח הבינוני והארוך, ופחות בטווחים הקרובים מאוד. לכן נדרשנו להתאים את עצמנו ללחימה בשטחים סגורים. הטנק הוא פלטפורמה טכנולוגית, אפשר לומר שהוא מסוק אפאצ'י על הקרקע עם יכולות גבוהות במיוחד של מיגון וקטלניות עם האמצעים שיש על הטנק והיכולות האלה באות לידי ביטוי בלחימה גם בשטחים הסגורים.

הנדסת מלחמה

סא"ל (מילי) יונתן גולדפוס, מפקד צוות הלימי"ה במקנה"ר, על פעילות חיל ההנדסה הקרבית במהלך המלחמה, המתאפיינת גם במתאר התת קרקעי של האויב

לפני 50 שנים במלחמת יום הכיפורים סימן גשר הגלילים באמצעותו חצה צה"ל את תעלת סואץ במתקפת הנגד את הפעילות של חיל ההנדסה. מה מאפיין את ההנדסה ב"חברות ברזל"?

כל נושא התת קרקע, המנהרות של החמאס, גם ההתקפיות וגם ההגנתיות. היום חיל ההנדסה מבצע גם חקר וגם השמדה נרחבת של המנהרות. נוסף על כך משמדות תשתיות, מבנים ואמל"ח, הקשורים למפעל הלחימה של חמאס וגא"פ (ג'האד אסלאמי פלסטיני) בתוך עזה, והרבה מאוד חומר נפץ מופעל על האויב. יש לציין שכוחות ההנדסה פועלים גם בצפון בכל הקשור להגנה מול חזבאללה.

במה הלמידה המבצעית של חיל ההנדסה ייחודית ביחס לחילות אחרים?

זהו חיל מורכב עם יחידות שונות ותחומי התמחות רבים. נדרשת מקצועיות רבה בכל הקשור לחומרי נפץ, בשל אמל"ח מורכב הדורש מיומנות, וטווחי בטיחות כדי לוודא שאנחנו לא פוגעים בעצמנו. הלמידה זהירה, מתייחסת כל הזמן לספרות המקצועית ומחברת בינה ובין הכוחות השונים כדי שיהיו הכי מקצועיים שאפשר. כמו כן למידה תוך כדי לחימה לא נועדה למנוע הפתעה חדשה אלא למנוע הפתעה מחדש. אם בגזרה אחת לומדים שצריך לטפל במבנה עם כמות מסוימת של חומר נפץ, חשוב להעביר את המידע הזה מהר לשאר הכוחות כדי שיפעלו באופן בטוח ויעיל.

הלמידה המבצעית בחיל האוויר

סא"ל (מילי) ציקי שכטר מצוות הלמידה של ראש להק אוויר בחיל האוויר, על הלמידה המבצעית בחיל האוויר ומאפייני פעילות החיל ב"חברות ברזל"

מה מאפיין את הפעילות של חיל האוויר במלחמה הזו?

ראשית, זרוע האוויר פרוסה בכמה זירות, כל מערכי הלחימה של החיל פועלים בשיתוף של כל תומכי הלחימה. יש חיבור של היחידות המבצעיות והגופים תומכי הלחימה, ומתקיים שיח מתמיד לחתירה למצוינות. זהו חלק מהדנ"א של חיל האוויר אשר בא לידי ביטוי גם במלחמה זו. איננו חפים מטעויות, נהפוך הוא, כשיש טעויות יש שיח שיפור.

שנית, החיבור במלחמה זו בין זרועות האוויר והיבשה הוא טבעי ופונקציונלי. התחושה היא שאין שני גופים נפרדים אלא גוף אחד. זה בא לידי ביטוי בתכנון משותף, באישורי פקודות, באימונים ובלמידה, וזה ניכר בצוות הלמידה המטכ"לי, שבו אני נמצא. העובדה שיש גם שיח וגם תחקיר משותף תורמת אף היא לחיבור הטבעי.

מה למשל השתפר בעקבות הלמידה?

סוגיית האבטחה הפיזית בולטת בלחימה זו. מכיוון שהאיום השתנה הבנו שיש לשנות את תפיסת האבטחה שלנו. למדנו את המצב, הוצאנו צוותי למידה לשטח ושיפרנו את אנשי האבטחה הפיזית שלנו בהיבטי התו"ל, התפיסה והביצוע.

כוחות חיל הים מול רצועת עזה. צילום: דו"ץ

מוטלת כל האחריות להצלחה. אולם לפני כמה שנים צה"ל החכים ושידרג את התמרון, אם אפשר לקרוא לו כך, למאמץ מרכזי מטכ"לי, וחיל הים משתלב בו גם בהגנה ובעיקר בהתקפה. אנחנו מצליחים להביא לידי מימוש את כל האמצעים של הזרוע, אם זה סיוע ישיר, סיוע לעליונות או יכולות התקפיות מיוחדות, ואנחנו מצליחים לממש את מלוא הפוטנציאל.

נוסף על כך יש פה ניצחון של הדור הנוכחי. יצאו הרבה ספרים ומחקרים שקראו לו דור הטיקטוק והטילו המון סימני שאלה על החוסן שלו ויכולתו להתמודד עם אתגרי העתיד. אני חושב שגילינו נוער חסון, איתן עם רוח קרב ומוטיווציה אין סופית.

הלמידה המבצעית בחיל הים

אל"ם ברוך חביב, ראש מחלקת תו"ל בחיל הים, על מאפייני פעילות חיל הים ב"חרבות ברזל" ועל הלימוד המבצעי של החיל במהלך המערכה

איך מתבצעת הלמידה המבצעית של חיל הים בזמן מלחמה?

במקום לתמוך במאמצי ההדרכה וההכשרה, אנחנו פונים לעולמות הלמידה. הקמנו מנהלת למידה רחבה בזרוע. אנחנו אוספים מידע באופן איטי, התחלנו מאיסוף מידע רב בכל שבוע ואחר כך דייקנו את תהליך הלמידה. מדובר בפעילות המופנית פנימה, כמו שתמיד עשינו בצורה טובה, אך עם זאת היא מעניינת פחות בהיבט הלחימה. כמו כן לחיל הים יש יתרון - אנחנו מאוד מתקשבים. אני יודע לשלוח מייל או להרים טלפון ולתקשר כמעט עם כל אחד מהכוחות שנמצאים בשטח, ובהיבט זה אני יודע לייצר למידה ריכוזית שעוברת מהר לכוחות בים.

יש כבר תובנות ראשוניות?

בעבר התמרון היה באחריותו של צבא היבשה ועליו הייתה

